

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 4. An, & quando, factô divortiô, alenda sit uxor etiam tunc, quando &
mariti culpa, & sua propria ab eo recessit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

fit, & gravioribus exposita periculis, meritò Ecclesiæ judicium requirit, ut notant citt. Palao, Sanch. Coninch, & alii.

Ad 3. R. Innocentem suo discessu non tam sibi jus dicere quàm uti jure suo, sibi ex natura Matrimonii certò competente, & nulla lege sibi adempto; prout colligitur ex *C. dixit citt.*

Ad 4. R. Divortium non esse propriè pœnam, ut patet ex dictis, sed quasi conditionem imbitam in Matrimonii contractu, si alter conjux fidem conjugalem fervet, quæ conditio, cum sit in favorem innocentis, sufficit, ut innocens adulterii, seu violatæ fidei conscius, adulterum jure privet, debitum exigendi.

Ad 5. R. id procedere pro foro externo, secùs in foro interno, ubi spectatur natura contractus matrimonialis, qui, ut dictum est, ad thorum, & cohabitationem non obligat, nisi sub conditione, si etiam ab altero conjuge fides matrimonialis servetur. Secùs si data fides violatur.

482 Ad 4. Q. An dos, factò divortio ob adulterium, restituenda sit uxori adulteræ? R. Negativè; nam inter pœnas uxoris adulteræ, ea est; ut dotem perdat, Viròque accrescat, *C. plerumque de*

dotat. inter Virum, & uxorem. l. consensu 8. §. hac nisi 4. & §. seq. C. de repud. Novell. 117. c. 8. §. 2. & tradit communis DD. ut sic aliqua compensatio fiat pro gravissima offensa, quam innocens per adulterium passus est; si tamen uxor adultera filios habeat ex eodem, vel alio Matrimonio, tunc maritus, dum vivit, utumfructum illorum bonorum habet, sed eo mortuo succedunt filii in bonis adulteræ; ut ex jure communi probat Barbol. l. 2. p. 1. in princ. n. 62. ff. soluto Matrim. & colligitur ex citt. Novell. 117. c. 8. V. si enim filios.

Vicissim uxor ob Viri adulterium lucratur donationem propter nuptias, (scilicet eam, quæ fit à Viro uxori pro securitate dotis) citt. *leg. consensu, §. si verò C. de repud. & Auth. liceat matri, & avie. §. quia verò plurimas, v. si de adulter. & tradit communis cum Gloss.*

Præterea, si divortium non culpa uxoris, sed viri factum sit, restituenda est uxori dos, ut manifestè colligitur *ex cap. 1. de don. inter vir. & uxor. & docet Abb. cum Bald. in cap. 1. ut lite non const. & insuper restituenda est medietas lucrorum, usque ad divortii tempus, ut habetur cap. significavit, & tradunt Covar. 4. decret. 2. p. c. 7. §. 1. Ant. Gomez leg. 53. tauri n. 72. Palao D. 3. de spons. p. 6.*

p. 6, §. 10. Gutier. l. 1. Canon. 99. cap. 24. aliique apud cirt.

Porrò suprà dicta intelligenda sunt de dote constituta ex bonis propriis ab adultera, vel ab alio quidem, sed ita ut soluto Matrimonio, non ad dotantem, sed ad ipsam redire debuisset.

Item de amissione dotis post Judicis sententiam; est enim pœna, illa dotis amissio, ut ex communi docet Sanch. l. c. n. 13. ac proinde sententiam Judicis postulat: ubi rectè notat, maritum, si certus sit de adulterio uxoris, in conscientia foro posse retinere dotem, defendendo se contra uxorem repetentem, per exceptionem; nam cui competit actio, eidem à fortiori exceptio competere debet, *reg. 7 r. in 6.* Id tamen, uti notat Laym. l. 3. tr. 4. cap. 13. Operatur Judicis sententia, ut maritus dotem irrevocabiliter lucretur, ita ut quamvis post Judicis sententiam & ipse fornicatus fuerit, dotem tamen semel sibi acquisitam restituere non teneatur.

483 Ad 2. Q. 4. Memb. à quo filii, factò divortio, educandi sint, & alendi? R. spectato jure novo Authentic. Liberos, factò divortio, educari, & alii debere apud Conjugem innocentem alterius expensis, ita scilicet, ut si pater causam divortii dedit, apud ma-

trem liberi nutriantur patris expensis; si verò mater; apud patrem alantur, matris expensis, nisi pater minus idoneus sit; tunc enim apud matrem locupletem filii educandi, atque alendi sunt, uti habetur expressè *Authent. si pater Cod. divortio factò.* ac *Novell 117. c. 7.* & docent Palao *D. 3. p. 6. §. 10.* Sanch. l. c. D. 20. n. 2. Laym. l. 5. tr. 10. p. 3. c. 7. aliique, limitantes tamen id 1. quando culpa, Viri factum est divortium, & mater transit ad secundas nuptias; tunc enim proles non relinquitur educenda matri, sed patris expensis, si locuples sit, educanda, & alenda est apud eum, quem Judex arbitratbitur, ut cum aliis notat Sanch. l. c. si verò mater causam divortii dedit, ipsaque locuples sit, & pater pauper, matri relinquuntur filii alendi; quia pater, ut ait *Authent. minus idoneus est, id, quod expressè deciditur Auth. ut liceat matri, & avia, §. illud collat. 8.*

Limitant 2. nisi conjux innocens, qui causam divortio non dedit, sit infidelis; is verò, qui causam dedit, sit fidelis, tunc enim in favorem fidei, ne proles in infidelitate educetur, tradenda est alteri conjugi fideli. *C. fin. de convers. infid.*

Porrò si divortium neutrius culpâ fiat, uti quando fit mutuo consensu,

sensu, vel culpâ utriusque factum est, tunc rectè censent Sanch. l. c. n. 10. Palao l. c. cum aliis, servandum esse jus commune Codicis latum in leg. nec filium, Cod. de patria potestate: Ubi Statuitur, filios minores triennio apud ma-

trem, majores verò apud patrem ejusdem expensis alendos esse, nisi Judex aliud fuerit arbitratus, juxta leg. unic. Cod. de divortio facto, quod nulla alia lege mutatum reperitur.

C A S U S LXXXIII.

De delectatione copula sub conditione habita, deque jactantia peccati commissi, & turpibus verbis.

Jactantius homo vitæ dissolutæ, morumque pessimorum, cum à pluribus annis non fuisset confessus, hoc anno, adveniente tempore Paschali Pachomium Confessarium adit, eique inter alia confitetur, non solum se sæpius delectasse de copula cogitata cum Flora, si esset sua Uxor, sed etiam coram aliis sæpè verbis turpibus se jactasse de copula cum eadem Flora, & pluribus aliis habita. Unde Pachomius de his dubitans

QUÆR. I. An delectatio Jactantii de copula cum Flora cogitata sub tali conditione peccatum sit mortale?

QUÆR. II. An Jactantius ita se laudando, & jactando graviter deliquerit?

QUÆR. III. An, & quando verba turpia proferre, vel audire sit in solutis peccatum mortale, aut libros turpes, & obscænos legere?

484 **A**n te i. q. Resolutionem notandum est duplicem esse delectationem, unam appetitûs rationalis, qui est voluntas, & dicitur gaudium, estque simplex voluntatis motus, & complacentia quædam, ut notat S. Th. I. 2. q. 31. a. 4. Alteram